

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 94 0 П 014325 16 Рев
Бања Лука, 20.4.2017. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Росе Обрадовић, као предсједника вијећа, Горјане Попадић и Војислава Димитријевића, као чланова вијећа, у правној ствари тужитељице Д.Д. из Ч., коју заступа пуномоћник Ч.С., адвокат из Н.Г., против туженог Н.Д. из П., кога заступа пуномоћник О.Б., адвокат из Г., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужитељице против пресуде Окружног суда у Требињу број 94 0 П 014325 15 Гж од 15.9.2015. године, на сједници одржаној 20.4.2017. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Фочи број 94 0 П 014325 11 П од 06.4.2015. године утврђено је да је тужитељица искључиви власник парцеле кч.бр. 129/7 површине 12.837 м², уписане у пл. 144 к.о. Ч., која је по старом аустроугарском плану означена као кч.бр. 161, 164 и 186, па је тужени обавезан да то призна и трпи да се наведена некретнина, уписана на име тужитељице, у катастарској евиденцији евидентира у складу са овом пресудом. Тужени је обавезан да тужитељици накнади трошкове парничног поступка у износу од 16.174,50 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Требињу број 94 0 П 014325 15 Гж од 15.9.2015. године жалба туженог је уважена, првостепена пресуда преиначена и тужбени захтјев одбијен те тужитељица обавезана да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 4.606,87 КМ.

Благовремено изјављеном ревизијом тужитељица побија другостепену пресуду због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се оспорена пресуда преиначи и потврди првостепена пресуда или да се иста укине и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење.

Тужени у одговору на ревизију предлаже да се ревизија одбије као неоснована.

Ревизија није основана.

У овој парници тужитељица захтијева да се утврди да је она власник са 1/1 дијела парцеле означене као кч.бр. 129/7 зв. С.д. уписана у пл. 144 к.о. Ч. те да се тужени обавезе да јој то право призна.

Према утврђеном чињеничном стању, садржаном и у образложењу нижестепених пресуда, тужитељица је у пл. 144 к.о. Ч. уписана као посједник (власник) са 1/1 дијела спорне парцеле која има укупну површину од 20.700 м², али јој тужени на дијелу ове парцеле у површини од 12.837 м² то право оспорава тиме што на том дијелу парцеле сијече шуму.

Код таквог стања ствари првостепени суд је усвојио тужбени захтјев тужитељице са позивом на одредбе члана 20. став 1. Закона о основним својинско - правним односима („Службени лист СФРЈ број 6/80 и 36/90 те „Службени гласник Републике Српске“ број 38/03) одн. чланова 17. и 23. Закона о стварним правима („Службени гласник Републике Српске” број 124/08 до 60/15), налазећи да је тужитељица наслијеђем иза свог пок. супруга и поклоном стекла право својине на спорној парцели и да је тужени омета у кориштењу исте тиме што врши сјечу шуме на дијелу те парцеле.

Другостепени суд је прихватио чињенична утврђења првостепеног суда, али не и његов правни закључак о основаности тужбеног захтјева, налазећи да тужитељица нема правни интерес за подношење предметне тужбе будући да јој тужени то право, које је уписано и у јавним књигама, не оспорава, а заштиту свог права иста може остварити подношењем кондемпнаторне тужбе. Стога је овај суд првостепену пресуду преиначио и тужбени захтјев одбио обзиром да Закон о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске” број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП) не садржи одредбу по којој би другостепени суд могао одбацити тужбу због недостатка правног интереса.

По оцјени овог ревизијског суда, другостепена одлука је правилна и на закону заснована.

Тужбом за утврђење се не конституишу нови нити се преиначују постојећи односи. Сврха ове тужбе је да се издејствује пресуда којом ће се заштити права или правни интерес тужитеља. У конкретном случају тужбом се тражи утврђење права својине иако тужитељица као земљишно - књижни власник нема правни интерес да се утврди да је власник јер се претпоставља да је власник онај који је уписан у јавну евиденцију о некретнинама.

Постојање правног интереса за подизање тужбе за утврђење је обавезан услов који мора бити испуњен (члан 54. став 2. ЗПП) и на то суд пази по службеној дужности. Како је напријед речено, не постоји правни интерес за подношење тужбе за утврђење права својине ако је тужитељ уписан у јавним књигама као носилац тог права. Дакле, тужитељица нема правни интерес да се пресудом утврди да је она искључиви власник предметне парцеле будући да је она као таква већ евидентирана у пописном катастру (то је једина евиденција о некретнинама на подручју Ч. обзиром да на тој територији нема ни земљишних ни катастарских књига).

Тужитељица сматра да јој тужени негира право својине јер сјече шуму на дијелу спорне парцеле. Она своје право својине може заштити тужбом за чинидбу, како је то правилно констатовао и другостепени суд. Уколико јој тужени угрожава право својине, тужитељица има могућност подизања тужбе због сметања посједа или предаје у посјед односно тужбе за престанак узнемиравања (тзв. *actio negatoria*). Могућност подизања кондемнаторне тужбе искључује тужбу за утврђење због недостатка правног интереса. У складу са одредбом члана 67. став 1. тачка 7. ЗПП, у случају када не постоји правни интерес за подношење деклараторне тужбе, тужба се одбацује.

У конкретном случају другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтјев због недостатка правног интереса позивајући се на одредбу члана 224. тачка 5. ЗПП, умјесто да првостепену пресуду укине и тужбу одбаци (тачка 4. наведеног члана). Међутим, то представља само релативну повреду одредаба парничног поступка на коју се не указује у изјављеној ревизији, а на коју овај суд не пази по службеној дужности (члан 241. став 1. ЗПП).

Дакле, у случају непостојања правног интереса за подношење тужбе, тужба се одбацује, без мериторног одлучивања о тужбеном захтјеву. Стога су беспредметни приговори тужитељице којима се указује на чињенично стање утврђено у првостепеном поступку. Овдје треба указати да је у току вођења овог спора текао и управни поступак јавног излагања података о непокретностима и установљавања јединствене евиденције о непокретностима, који није био окончан до правоснажности одлуке донесене у овој парници, па тужитељица има могућност да у том поступку заштити права која јој припадају на предметној парцели одн. да изврши разграничење између њене парцеле која носи ознаку кч.бр. 129/7 и парцеле туженог која носи ознаку кч.бр. 129/8.

С обзиром на предње, без основа је позивање тужитељице на повреду њених права загарантованих Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода.

Из наведеног слиједи да другостепена одлука нема недостатака на које указује ревизија тужитељице. Стога је примјеном одредбе члана 248. ЗПП ваљало ревизију одбити као неосновану.

Предсједник вијећа
Роса Обрадовић

За тачност отправака овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић